

Sønderjylland.

Danskheden i Mellemlesvig. Fra Oversø skrives til „Dybbøl-Posten“: Besøget paa danske Skoler herfra bliver i Vinter uden Sammenligning langt større end noget tidligere Aar, idet der er indmeldt 14 unge herfra paa danske Skoler. I tidligere Tid drejede det sig kun om en enkelt, højest et Par, som tog paa danske Skoler herfra aarligt. Tidt var der slet ingen. Samtidig er Trangen til at lære Dansk stærkt voksende, saa der i Vinter vil blive holdt dansk Aftenskole her i Sognet.

Ogsaa fra Sognene i Angel ved Flensborg Fjord vil der i Aar komme unge paa danske Skoler.

De sønderjyske Domæner. Blandt de sønderjyske Stats ejendomme, som ifølge Fredstraktaten er overgaaet til den danske Stat, og som skal betales af denne, befinder sig ogsaa et stort Antal Domæner.

De mange Ejendomme vil selvfølgelig faa en indgribende Betydning for Domænekantorets fremtidige Virksomhed, og man pantanker derfor allerede nu en Række særlige Forholderegler med Hensyn til deres Styrelse.

Ved Henvendelse til Kontorchef Richter i Landbrugministeriets Domænekantor erfarer „B. T.“ saaledes, at de sønderjyske Domæner vil nødvendigvis Oprettelsen af en særlig lokal Domæneforvaltning, da de selvfølgelig ikke kan ledes i alle Enkeltheder ved Hjælp af Centraladministrationen. Ikke mindst i juridisk Henseende bliver der alskellige Problemer at undersøge paa Stedet. Domænenes Antal er omkring 40, og de bestaar udelukkende af Landejendomme af større eller mindre Areal, medens de sønderjyske Skove gaar ind under Statskovbruget. Man har endnu ikke nogen Opgivelse af Domænenes samlede Flademaal; Materialet befinder sig i Landbrugministeriet, men skal først bearbejdes og sammentales.

Vil ogsaa de i den sidste Tid saa omdebatterede Slotte blive administrerede som Domæner, spørger „B. T.“ Kontorchef Richter.

— Nej, Slottene, Augustenborg og Graasten, vil blive forvaltet sammen med Landets andre Slotte, det vil sige under Indenrigsministeriet, der ogsaa hidtil har vedgaarde til begge de sønderjyske Slotte, og for deres Vedkommende bliver det Domænekantoret, der faar Ledelsen.

Fra den sønderjyske Kirkeuge. Nogle Indtryk. Det var jo næsten et Vovestykke at ordne Gudstjenester i 115 Kirker og stævne omtrent 200 Prædikanter fra det gamle Land Jerned! Om det er lykkedes — ja, de Indtryk, man kunde faa, var jo ret spredte; dels stammer de fra de Steder, hvor man selv var, dels fra Venner, man mødte. Og det var ikke svært at møde dem; thi paa alle Banegaarde og paa mange Landeveje traf man Kongens Sendebud; de var jo i uafbrudt Bevægelse for at maa de forskellige Kirker med deres Budskab.

Der kom mange Mennesker; alle Vegne fra hørte man dette: Vel besøgt. Guds Ord er i de Dage blevet prædikeret for Titusinder af vore Landsmænd i Nord-slesvig, og der er Steder, hvor vi ved, at Mennesker er bleven vundet for Guds Rige derved.

Og som de lyttede! De lyttede til det gamle Budskab, og de lyttede til det gamle Sprog. „Vi studerer næsten eders gamle Sprog,“ sagde en til mig — og vi heroppe forstaa det, — igennem mange Aar har Kirkens Sprog jo som Regel været den underlige Blanding af danske Ord med tysk Udtale, som vi atter og atter hørte i Nord-slesvigs Kirker. Og vi Danske

er jo nu engang ikke forelskede i det haarde tyske d eller i de rullende Rabaldr-R'r, som det tyske Sprog er saa rigt paa.

— „Det er noget af en Oplevelse at være med her!“ sagde en af de rejsende Brødre.

„Jeg er som en Fugl, der har fundet ind i sin Rede,“ sagde en, som havde fundet Ordets Lægedom.

Hvor var de glade, alle de Hjem, der aabnede sig for os; hvor lyttede de, alle de Skarer, som fyldte de smukke, gamle Kirker; Og hvor var de taknemmelige mod Hjemlandet: „Hils derhjemme og sig Tak for alt, hvad I har været for os, og Tak for Guds Ord!“ — den Hilsen bad mange os om at bringe.

Om hele det store Apparat klappede, om de nødvendige Penge vil komme ind, om Resultaterne — om alt dette kan der endnu intet siges. Der blev jo sendt Afbud af een og anden i sidste Øjeblik, men det kunde jo ikke undgaaes i en saa stor Skare, og den ypperlige Organisation og de talrige „Reserver“ har sikkert klaret de allerfleste Vanskeligheder. Og alle de andre Vanskeligheder, Pengene f. Eks., var jo kun til for at overvindes!

Men blev det Resultat af den sønderjyske Genforenings-Kirkeuge, at Guds Ord fra det gamle Land er blevet lagt tæt ind til Sønderjydernes Hjertes, da har Arbejdet for denne, den største Kampagne, som endnu er ordnet i vort Land, ikke været forgæves.

Frater i „Kr. Dgbl.“

Der trænges til danske Bøger. Den sønderjyske Fond meddeler: De gamle sønderjyske Bogsamlinger, som den sønderjyske Befolkning selv for private Midler har oprettet under Fremmedherredømmet, slaar ikke til mere.

Efter Anmodning fra Landsmænd boende Syd og Nord for Grænsen, har Sønderjysk Fond sammen med „To Løver“ Studenterudvalg „Højmdal“ paataget sig at træde til.

Sønderjysk Fond opfordrer derfor alle Danske til at skænke af deres Bogsamlinger, hvad de kan afse. Der er Brug for Bøger af enhver Art, saasom ældre og nyere Skønlitteratur, Haandbøger, Faglitteratur, saavel af populær som af videnskabelig Art, Børnebøger, Skolebøger (Bibehistorier, Danske Lesebøger, Geografi- og Historiebøger i velholdte Eksemplarer), Ugeblade og Tidsskrifter (kun i komplette Aargange). Bøgerne vil blive forsynet med Giverens Navn, naar dette opgives.

Fordelingen af Bøger til de enkelte Egne i Sønderjylland vil ske efter Samråd med Sønderjyder og under Hensyntagen til den kommende Biblioteksordning i Sønderjylland.

Den sønderjyske Grænsetrafik. Efter hvad „Højmdal“ erfarer, blev Overenskomsten om den lille Grænsetrafik underskrevet i København Lørdag, 23. Okt. Den nye Ordning, der sandsynligvis træder i Kraft til 1. November, betyder i hvert Fald, at de af den internationale Kommission udstedte Pas, der har faaet længst Gyldighed, bliver ophævede, og at nye kommer i deres Sted.

Officielt meddeles: Under 23. Okt. er der mellem Danmark og Tyskland afsluttet Overenskomster dels angaaende Lettelse i Pasbestemmelser for Indbyggere af de danske-tyske Grænseomraader, for saa vidt angaar det indbyrdes Samkvem mellem disse Omraader, dels angaaende Ret til Færdsel m. m. over Grænsen for Ejere eller Forpagtere af faste til Landbrug benyttede Ejendomme, der overskæres af Grænsen, og disse Personers Husstande og Tjenestefolk.

Den danske Gudstjeneste for-sømmes. Mange af Tyskerne me-

ner at blive stedmoderligt behandlet, men vi har nu — skrives det fra Højer til „Tønder A. Av.“ — i ti til tolv Uger ingen dansk Gudstjeneste haft. Og endnu til Dato er Kongen og Kongehuset ikke bleven indbefattet i Kirkehønnen, hvad der dog er Lov i Danmark. Det er sørgeligt for Danskerne og især for de danske Embedsmænd som er komme til dansk Gudstjeneste, og saaledes er det med alt. Det er Danskerne, som nærmest burde klage over at blive stedmoderligt behandlet. Men vi haaber, det snarest maa blive bedre, da vi har henvendt os til Kirkemyndighederne om Hjælp.

Afskedsprædiken. Provst Langlo holdt Søndag den 24. Okt. Afskedsprædiken i Lysabild paa Als. Kirken var fyldt af en Skare paa ca. 1000 Mennesker, der var dybt grebne af Prædikenen. Provst Langlo, der nu flytter til Eekernfærde, har i Anledning af sin Bortrejse faaet mange smukke Gaver af Menigheden, for hvem han har været til stor Velsignelse. Mange ønskede derfor ogsaa, at de havde kunnet beholde Provsten.

TIL TRÆNGENDE TEOLOGISKE STUDENTER.

Tidligere kvitteret for \$57.00. Omaha, Nils Berthel B1111 \$49. Y. P. League of Minnesota \$77.69. Selma, Calif., Mrs. Schultz \$25. Fresno, Calif., Emmanuel Mgh. Kv. \$10. Tilsammen \$209.69.

Hjertelig Tak til-Giverne. P. S. Vig.

NUDISMARTYREER.

En udmærket og meget efterspurgt Bog. Ved Past. A. C. L. Grove-Rasmussen. Indbunden. 185 Sider. Pris 75 Cts. Faas i Dan. Luth. Publ. Houst. Blair, Nebr.

TÆNKER DE PAA AT REJSE TIL CANADA?

Vi giver Oplysninger med Hensyn til Vegreville-Distriktet. Dette Land ligger ved Hovedlinien af Canadian National Railway. Tæt ved, By med godt Marked. Jorden giver vældige Afgrøder. Rigelig Regn. Irrigation er ikke nødvendig. Ingen Mangel paa Brændsel—Masser af Kul og Træ. Det bedste Distrikt for blandet Farmdrift i Alberta. Mange dyrkede eller udyrkede Farme til Salg for meget mindre, end de er værd. Skriv til os. THE VEGREVILLE LAND CO. H. O. Braden, Mgr. Vegreville — Alberta.

En to Timers Forevisning af Danmark og Slesvig

samt SOLDATERNES BESÆTTELSE AF SØNDERJYLLAND og GENFORENINGSHØJTIDELIGHEDERNE i København og Slesvig.

I levende Billeder (Moving Pictures) forevises forelsbig følgende Steder:

- Tyler, Minn., Nov. 19. og 20.
- Viborg, S. Dak., Nov. 22.
- Blair, Nebr., Nov. 25.
- Omaha, Nebr., Nov. 26.
- Council Bluffs, Ia., Nov. 27.
- Sioux City, Iowa, 28. November.
- Harlan, Ia., December 1.
- Audubon, Ia., December 3.
- Elk Horn, Iowa, 6. Delember.
- Kimballton, Iowa, 7. December.
- Des Moines, Iowa, 9. December.

Hvis nogen ønsker nærmere Oplysning om disse prægtige Billeder, skriv til: Northern Travelogue Co., Th. Kofod, Direktør, 806 Republic Bldg., Chicago, Ill.

Et Pragtværk om Danmark

— Forsynet med flere hundrede Billeder. —

EVALD KRISTENS BOG:

Danmark og det danske Folk

400 Sider i stort Format, over 300 elegante Tonebilleder, indbundet i solidt mørkerødt Skirting med grøn Ornamentering og Guld Titelttryk, portofrit forsendt i U. S.

\$5.00

(Til Canada 25 Cents mere for Forsendelsen.)

Med dette Værk er der for første Gang givet danske Læsere i Amerika Adgang til en samlet og kyndig Oversigt over Nutidens Danmark fra ethvert Synspunkt, saavel Landbruget som Handelen og Industrien samt en omfattende Skildring af Naturen paa de forskellige Egne, ledsaget af Billeder fra praktisk talt enhver Kant af Landet. Bogen er Resultatet af fire Aars Samarbejde, og en notabel Stab af ledende Mænd i Danmark, hver paa sit Omraade, har bidraget til at

Vor Frue Kirke i København.

gøre Værket omfattende og autoritativt. Blandt Medarbejderne er det værd at nævne for Eksempel Højskoleforstander Kr. Thaarup paa Testrup, Folketingsmand A. Th. Gramberg, Forstander Johs. Elbek, Landbrugslærer Jens Nielsen Borris, Lokalhistorikeren Mart'n P. Rudum og Højskolelærer Olaf Skov. Blandt Medarbejdere i Amerika maa nævnes Forfatteren Kristian Østergaard og Præsterne John Ravn, A. Bobjerg og J. Jørgensen, saavel som Bogens Hovedforfatter, den tidligere Højskolelærer Evald Kristensen.

Værket er inddeelt i Afsnit, der omhandler Jylland og Sønderjylland, Sjælland, Fyn, Lolland-Falster og Møen saavel som et Afsnit om København. Endvidere Kapitler om Danmarks Geologi, Høvsægen, Handel og Industri, en meget interessant Afhandling om Fiskeri og Rindbrødsvesen, ligeledes en Artikel med Billeder om Kunst, dansk Arkitektur, Kirke- og Undervisningsvæsen, Landbrug og Andelsvæsen, Folket og Sporget, o.s.v.

Værket er inddeelt i Afsnit, der omhandler Jylland og Sønderjylland, Sjælland, Fyn, Lolland-Falster og Møen saavel som et Afsnit om København. Endvidere Kapitler om Danmarks Geologi, Høvsægen, Handel og Industri, en meget interessant Afhandling om Fiskeri og Rindbrødsvesen, ligeledes en Artikel med Billeder om Kunst, dansk Arkitektur, Kirke- og Undervisningsvæsen, Landbrug og Andelsvæsen, Folket og Sporget, o.s.v.

sættes i stort Antal. Bogen foreligger kun i et enkelt stort Oplag og vil sandsynligvis ikke blive reprodiceret.

I enkelte Settlementer og Byer vil Bogen blive forhandlet gennem Agenter, som selvfølgelig har paataget sig dens videste Udbredelse. Hvor Agenter ikke findes, anbefales

Elmelunde Kirke paa Møen.

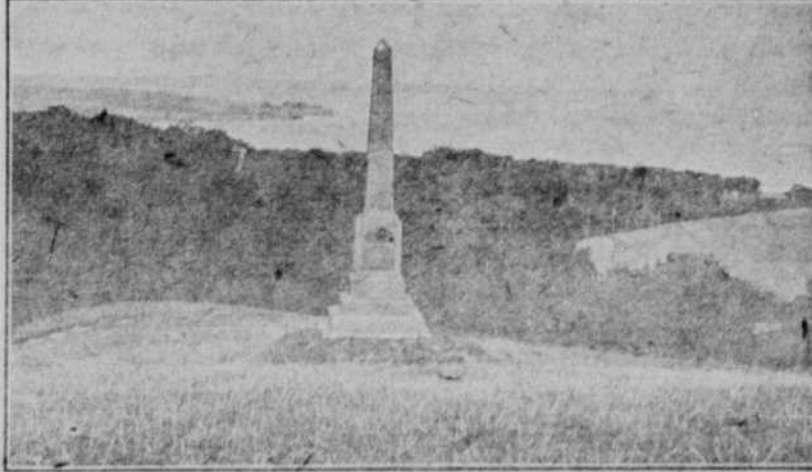
Bogens Tone er helt igennem letfattelig og livlig, og Skildringerne tilkendegiver let, at Forfatteren har haft Kærlighed til og Forstaaelse af sit Arbejde. Den danskfødte Læser vil med Glæde genkende i hvert Fald sin Hjemstavn, og rimeligvis andre Egne, som de passerer forbi hans Blik i Læsestoffet el-

Pastor Vilhelm Beck.

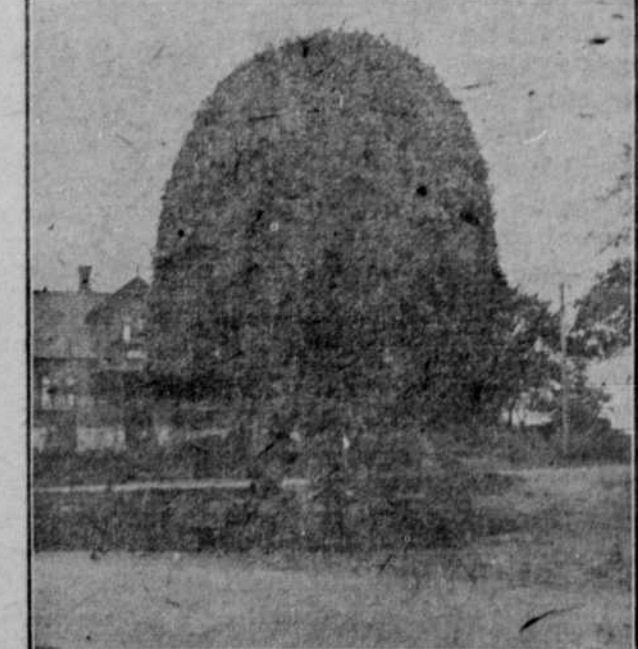
ler Billeder, og mange vil rimeligvis for første Gang tilgænge sig en fyldstgørende og virkelig Opfattelse af hele det Land, hvori han er født og opdraget. I Særdeleshed er der lagt Vægt paa at gengive Karakteristiken hos de forskellige Egenes Beboere; enhver større By er udførligt omtalt, Landets ledende Mænd paa ethvert Omraade er skildrede, de forskellige Samfundretninger og Dirfter er berørt, der er ikke en større Herregaard i Danmark, uden at den jo er omtalt samt ofte afbildet, og alt i alt kan man sige, at der her foreligger en populær Kulturhistorie af det gamle Land, som maa glæde enhver dansk Læser.

Angaaende den rent tekniske Udstyrelse af Værket maa det fastlaas, at der ikke er sparet i nogen Henseende for at gøre Bogen til et virkeligt Pragtværk, der besidder saavel Varighed som stadig Interesse. Det er ikke en Bog, som man løber let igennem for at lægge den bort og glemme den. Man vil stedse vende tilbage til dens Sider, og den vil have farig Værdi som Kildeskift; medens dens Afsnit vil bibeholde Interessen som Underholdningslæsning. Der er derfor anvendt svært glittet Papir, og Illustrationerne er udført med Omhu og Sans for Varighed. Formatet er 7 x 10 Tommer, og Bindet er haardt varigt og smukt, saaledes at Bogen vil tage sig pyntelig ud og modstaa Tidens Tand. Arbejdet repræsenterer da ogsaa meget betydelige Udleg, selv for et Værk af dette Omfang, og det har kun været muligt at foretage Udgivelsen med den Tanke for Øje, at Evald Kristensens Bog vil finde talrige Læsere, og at den kan om-

Skamling bærken

det at bestille Bogen direkte fra Udgiveren. Prisen er som ovenfor anført \$5.00. I de Forenede Stater forsendes den portofrit overført til Canada maa derimod erlægges 25 Cents ekstra for Forsendelsen, og dette ender ligeledes for Danmark, hvortil somme-

Bystavnstræet.

Købere muligvis maatte ønske at sende den. Det anbefales at indsende Bestilling snarest, medens Oplaget er stort; en Del af Arbejdet er udført paa et Tidspunkt, da Papir og Arbejde var billigere end nu, og det er vanskeligt at forudsige, om et nyt Oplag lader sig udføre til noget nær samme Pris.

BESTIL HOS

Dan. Luth. Publ. House

Blair, Nebraska